

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СТРУЧНИ ДЕО

О УВРЕДИ И КЛЕВЕТИ

од
Др. Томе Живановића

(НАСТАВАК)

14. Видело се је, да је пасивна способност за клевету призната у § 210 к. з. колективним лицима, само у колико је у питању кредитна част. Зато је била умесна пресуда првостепеног суда за град Београд, кад је утврђено, да постоји клевета у изразима, „да је Задруга А на лажној основи, и да својим клиентима не даје никакве гаранције“ (1899. Бр. 20320). Она је одобрена пресудом Апелационог Суда (1899. Бр. 3606). А поништена од Касационог Суда (1899. Бр. 8842. и о. с. 1899. Бр. 9086.) аргументацијом сасвим независном од јасног законског текста. Истим одлукама Касациони Суд је утврдио противно Апелационом Суду, да колективна лица немају пасивне способности ни за увреду. Разлог му је очигледно погрешан: Из текста § 213. к. з. види се, вели, да закон у овом последњем §-у тражи за дело увреде „такве речи или дела, која се „*uo стању лица*“ као увреде части појављују“. (1899. Бр. 8842).

15. И полицијска власт има права прекинути ислеђење на основу § 215 к. з., тврди неумесно Касациони Суд (1877. Бр. 3503). Да би на име било реторзије, потребно је, да је утврђено постајање двеју увреда, а то може да учини само суд а не и истражна власт. Касациони Суд је касније променио мишљење, јер у одлуци од 1910. год. вели, да нема места примени § 215. к. з. приликом решавања о стављању под суд (Бр. 9625).

16. Према немачком Каз. Законику реторзије може бити и код клевета. Према § 255. нашег к. з. она је међутим могућа само код увреда. Као што је се видело, ово долази отуда, што је наш законодавац превео израз „Beleidigung“ са „увреда“, док он означава и клевету. У

одлуци 1910. год. потврдио је и Касациони Суд, да је реторзија могућа само кад увреда. „У § 215. к. з. предвиђа се, вели, само увреда као дело, које може бити предмет реторзије; па како је овај законски пропис изузетак од општег правила, то се не може применити и на дело клевете“ (Бр. 10072, в: Н. § 215, ст. 6).

17. „Пропис § 215. к. з., вели умесно Касациони Суд (о. с. 1902. Бр. 1301) не условљава пребијање увреде за увреду подношењем тужбе од стране оптуженог, већ ову околност убраја у основе, који ниште кривчеву одговорност у опште, те с тога суд с обзиром на принцип изложен у § 5 крив. суд. пост. и без тужбе оптуженога треба да се на дотични законски пропис обзире.“ В. Н. § 215, ст. 2.

18. „Кад суд приступајући оцени кривичне одговорности оптуженога примени наређење § 215. к. з., онда се, вели умесно Касациони Суд (1909. Бр. 14358), одговорност оптуженога у погледу кривичних трошкова не може ценити према наређењу § 322. крив. суд. пост., већ се према таквом стању ствари има да примени § 330. крив. суд. пост., т. ј. то се питање о трошковима има да расправи „као у каквој грађанској парници“ (§ 913. законика о поступку судском у грађанским парницама).

19. За примену § 215. к. з. без значаја је та околност, ко је коме први нанео увреду, т. ј. да ли тужилац оптуженом или обрнуто (К. С. 1910. Бр. 1655).

20. „Није нужно, вели умесно Касациони Суд (1891. Бр. 6090, о. с. 1891. Бр. 7376), да неко има материјалне штете да му се може признати право на накнаду повређене части. Сем материјалних штета има и таквих, које подноси неко туђом кривицом без штете у имању. У овим случајевима трпи понос и достојанство човека. Кад се н. пр. изнесе за какву поштену девојку дела, која наш закон казни као увреду, она не трпи материјално ништа, али њен понос девојачки нападнут је, оштећен је, чим је постала предмет јавног претресања. Овоме иде у прилог и § 305. крив. суд. пост., у коме се, у 2. одељку, су-

дови упућују, како се одређује накнада повреде части, што не би било потребно, кад би се тражила материјална штета.“ В. Н. § 215. а, ст. 1.

21. „По последњем ставу § 216. к. з. вели Касациони Суд (1888. Бр. 1482), приватни тужилац може оптуженоме опростити дело увреде у свако доба, па и онда, кад је пресуда извршеном постала, може је од извршења задржати. А кад је оптуженоме једновремено са таквим делом суђено и за дело, које се казни по званичној дужности, онда суд ово треба да узме у оваквом случају поново у поступак и расправи, колико ово друго дело само за се заслужује казне.“

§ 22. Увреда и клевета у страном законодавству.

I. Француско законодавство

1. Оно разликује *клевету* (*diffamation*) и *увреду* (*injure*). Клевета је свако тврђење или приписивање какве чињенице, којим се напада на част (*honneur*) или углед (*consideration*) лица или корпорације. Увреда се пак не дефинише.

2. Увреде и клевете *јавно* извршене предвиђене су у закону о Штампи од 1881. год. (art. 30 и 33). Све остале пак се сматрају као увреда (*injure*), и предвиђене су као иступ у чл. 471. т. 11. Казненог Законика. Изузете су само увреде и клевете учињене у отвореним поштанским пошиљкама и телеграмима.

3. *Изазивање* (*provocation*) искључује кривичну одговорност код свију увреда и клевета изузев оних, које су нанете јавним службеницима, у коме случају је оно само једна ублажавања околност.

4. Није допуштено доказивање истинитости код увреда у опште, дакле ни код клевета, које нису јавно извршене пошто се и оне сматрају као *injures*.

II. Италијанско законодавство

1. Разликује *увреду* (*ingiuria*) и *клевету* (*diffamazione*).

2. Један елемент увреде је, да је изјава омаловажавања учињена у присуству већег броја лица, у случају, кад

увређени није присутан. Према томе није увреда изјава учињена само једном трећем лицу. Овако саопштавање се сматра као *поверљиво*, и узима се да не достаје *animus injuriandi*.

3. Један елемент клевете је, да је саопштавање чињенице учињено у присуству већег броја лица. Ако је то саопштавање учињено само ономе, против кога је управљено, било усмено било писмено, узима се да постоји увреда; а ако је учињено у присуству само једног трећег лица, узима и из горе наведених разлога, да нема ни увреде ни клевете.

4. Компензација двеју увреда је факултативна.

5. Изазивање неоправданим држањем је обигаторна ублажавна околност.

6. Искључена је кривична одговорност, кад је увредилац био на увреду изазван насиљем уврђеног против њега.

III. Аустријско законодавство

1. У њему се разликују више врсте кривичних дела против части, али, као што умесно примећује *Liermann*¹⁾, тако, да се ограничење једног од другог појављује као непоуздано и произвољно, и да се поред све законске казуистике не мога казнити за извесне нападе на част за које треба казнити. Оно разликује на име клевету, три специјалне врсте оговарања (*üble Nachrede*), подругивање (*Schmähung*), под којим се разуме приписивање презривих особина или диспозиција без навођења одређених чињеница, и грдњу (*Beschimpfung*).

За подругивање и псовање се казни само онда, кад су извршени јавно или у присуству више људи. За *симболичке* увреде (н. пр. плување пред неким) се не казни. Тако исто ни за реалне, у колико се оне не могу квалификовати као телесне повреде.

2. У пројекту аустријског Казненог законика од 1909. год. се разликују: грдња (*Beschimpfung*) — увреда у смислу нашег К. З. (§ 326. прој.), *увреда* (*Beleidigung*) — клевета у смислу нашег к. з. (§ 327. прој.), *клеветничка увреда* (*Verleumderische Beleidigung*), под којом се разуме клевета, чији је извршилац био свестан неистинитости онога, што тврди (§ 321. прој.), и *прекорвање за казну* (*Vorwurf einer Strafe*), која је издржана или опрштена (§ 332. прој.). Допуштено је доказивање истинитости код увреде под условом, да се извршилац позива на истинитост онога, што је тврдио (§ 330. прој.).

IV. Немачко законодавство

1. Раније је приликом излагања о увреди и клевети у нашем законодавству упућивано и на немачко законодавство, те се овде нема шта да каже.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

БЕЛЕШКЕ ИЗ СУДСКЕ ПРАКСЕ ПО КРИВИЧНИМ ДЕЛИМА КРИТИЧКО ИЗЛАГАЊЕ

од
М. С. Ђуричића
члана Касационог Суда

(НАСТАВАК)

Тако у формалном погледу, кад је суд усвојио примедбе Касационог Суда, по којима стоји деликт из § 111. к. зак., онда он није био овлашћен, да противно пропису § 277. крив. с. пост. опет изриче да не стоји кажњиво дело и оптуженога пушта испод суђења, кад на претресу нису изнета никаква нова факта, којима би се могло изменити већ утврђено правно стање.

Она погрешна извођења и разлагања суда, употребљена у његовом новом решењу [№ 15783] не могу овде бити правна основица за доношење одлуке — противне усвојеним примедбама. Оваква нова разлагања могла би бити изнета само у противразлозима. Са ових разлога, због повреде ове законске форме Одељење Касационог Суда требало је у сваком случају да уништи поменуто судско решење. Баш и кад се, због измене у саставу одељења, већина судија у одељењу, не би сложила с раније учињеним примедбама, ипак, кад су оне усвојене, од њих се више није могло одступити. То изискује и ауторитет највишег суда, и добар ред у правосудју, а и позитивни пропис поменутог § 277. кр. с. пост.

У материјалном погледу, решење је погрешно са ових разлога.

У конкретном случају стоје сви законски услови за постојање дела из § 111. казн. зак., и то:

а) Оптужени је као службеник оверно постојање једног неистинитог факта и ако је знао да је он неистинит.

б) Он је био по закону надлежан за оверовања овакве врсте и исправи је дао оне карактерне знаке, које јој по закону треба придати.

в) Ова исправа издана је лажно на штету другог. Она је чак и произвела штетно правно дејство по бив. опт. Јована Н., јер је он по тој неистинитој исправи узимат на кривични испит и стављен под суд за дело горосече.

Ништа се више не може тражити ни по теорији ни по § 114. казн. зак. за постојање дела так. зв. лажног оверовања [*Falschbeurkundung*].

Цело резонавање суда о значају § 187. гр. с. п. и у вези с тиме о чл. 133. Зак. о Шумама, представља само једно произвољно извођење, које је према изложеноме без икакве вредности.

Да је опт. чувар шума надлежан за издавање оваквих исправа — *in abstracto* то је ван дискусије. А у конкретном случају постојању кажњивог дела из § 111. к. зак. ништа не смета то, што се доцније показало да је горосеча учињена у шуми друге општине, а не оне, за коју је оптужени као чувар постављен. То је дефинитивно утврђено усвојеним примедбама Касационог Суда.

Беспредметно је разлагање суда о томе, како присутници и бив. опт. Јован Н. нису били на месту увиђаја и како по томе реферат не одговара чл. 133. Зак. о Шумама и онда он није јавна исправа, па не може бити ни дела из § 111. казн. закона.

Да је суд правилно ценио питање о исправи у кривичноправном погледу, он не би дошао до овако погрешних резултата. Ваљало је запознати да ми овде имамо две исправе: једну, коју издаје чувар шума — то је реферат, који је опт. Х. неистинито издао, и другу — увиђај општинског суда, уз реферат. Ову другу исправу издаје општински суд. То што би та друга власт, при грађењу исправе, коју она по закону издаје пропустила да што учини, па услед тога било произведено ретроактивно дејство на важност раније издане неистините исправе, не може ништити постојање већ учињеног кривичног дела из § 111. к. зак. у погледу прве исправе. Издавалац прве исправе — правог реферата — одговоран је за њену исправност по кривичном закону, и кад је он лажно и на штету другог начинио исправу, коју он по својој служби гради, ово је кривично дело свршено. Доцнија радња или нерадња какве друге власти не може изменити ово правно стање.¹⁾

Са ових разлога требало је уништити друго судско решење и суду препоручити да оптуженога, који је кривицу признао, осуди на казну.

24. Како да се казне поротници, који неће да потпишу одлуку поротног суда?

А. и Б. стављени су под поротни суд за то, што су на дан 26. I 1909. г. код пожаревачког Првостепеног Суда, на претресу по кривци Гмитра Н., и остали, одrekli да потпишу поротну одлуку, коју су тада као поротници у поротном суду изrekli.

Ова нерадња оквалификована је као кривично дело из § 12¹⁾. посл. одељ. казн. зак.

Оба оптужена бранила су се тиме, да одлуку поротног суда нису хтели да потпишу за то, што су они гласали да оптужени није крив, па су држали да ће се огрешити о савест, ако потпишу одлуку већине, која је изгласала да је оптужени крив.

Мотиви поротног суда:

„Утврђено је рефератом судским да су оптужени Милић и Михаило били поротници по кривци Гмитра Н. и ост. због разбојништва; да су приликом гласања дали свој глас да оптужени нису криви. Како је већина у поротном суду изгласала да су оптужени криви, то они ову одлуку већине нису хтели да потпишу.

¹⁾ Примери:

а) Колико год има потписа на меници, сваки за себе чини исправу, ма да је и меница са свима потписима једна исправа:

б) Општински Суд лажно овери извесну тапију и тако је изда. Та је исправа свршена. Сад, после тога долазе овере полиц. и судске власти и свака од њих представља издање исправе и ако све три овере у ствари служе издању једне исправе о праву на својину некретности. Свака власт, у делокругу свога рада издала је једну закључену исправу.

По налажењу поротног суда оптужени нису били свесни о томе, да оваквом својом радњом чине коме неправду. Поротни Суд верује одбрани њиховој, да су они били убеђени у то, да се у томе случају има да сматра за пуноважну одлука већине и да они могу своје мњење да ставе одвојено написано. Ово још и по томе, што су по уверењу поротника Н. оба оптужена честити и поштени људи, те им се као таквим треба да поклати вера њиховој одбрани⁴.

Са оваквом мотивацијом Поротни је Суд изрекао: да оптуженици нису криви. С тога је Првостеп. пожарев. Суд оптужене по § 241. кр. с. п. ослободио као некриве. [Пресуда од 4. XII 1909. № 28645]. Ову пресуду оснажио је и Касациони Суд решењем I одел. од 30. XII 1909. г. № 14773.

У одељењу Касационог Суда има одвојено мњење двојице судија, које гласи: »Ништито пресуду, заједно са одлуком Поротног Суда, јер је овом одлуком утврђено постојање дела из § 120. казн. зак., за које није ни надлежан Поротни Суд, а поротници нису ни могли оптуженога извинити неразумевањем закона, јер, прво, незнање закона не извињава, а друго, утврђено је, а у пресуди није цењено, да је председник оптужене убеђивао да по закону морају потписати поротну одлуку, дакле и са законом су били упознати, па опет нису хтели потписати судску одлуку, те тиме осујетили за тада пресуду, дакле одрекли суђење«.

Прећи ћемо на оцену изнетог случаја: Побуде Поротног суда свакако су погрешне; оптужени се не могу да извине неразумевањем закона. (§ 3. казн. зак.). Овде то не може бити у толико пре, што су они повредили закон и после изричне опомене и објасњења председника суда: да они морају одлуку потписати, ма да се с њом не слажу, јер је такав закон. Поступак оптужених, њихово одрицање да изврше своју поротничку дужност, у ствари није ништа друго, већ, како се то правилно у одвојеном мњењу вели — одрицање суђења. А већ кад стоји одрицање суђења, кад дакле оптуженици нису ни судили [а нису судили, кад нису хтели одлуку да потпишу, а она без тога не важи — чл. 27. и 31. зак. о Пороти] онда они нису ни могли суђењем неправду да учине. Са ових разлога овде нема дела из § 127. посл. одељ. к. зак., и закључак поротног суда да оптужени за ово дело нису криви тачан је.

Сад наступа питање, је ли требало, као што се то хоће одвојеним мњењем, да се оптуженицама суди за дело из § 120. к. зак. Наравно у томе случају ваљало би ништити пресуду и препоручити суду да поступи по чл. 34. зак. о Пороти у вези с § 209. крив. с. пост., и да сам, без учешћа поротника, донесе пресуду по овоме делу.

Ми се не слажемо с овим гледиштем. Тачно је да нерадња оптужених садржи све карактерне знаке деликта из § 120. к. зак., али само онда да су оптуженици — државне судије или чиновници, који имају власт да суде [н. пр. код нас полиц. чиновници по иступним делима]. Пропис § 120. к. зак. не односи се на по-

ротнике; то је истина погрешно, али је тако. Да је овакво разумевање пом. закона правилно, најбоље се види и из наређења §§ 107. и 127. к. зак., у којима се поротници изрично помињу, а тога у § 120. к. зак. нема, па се не може ни претпостављати.

Стоји дакле да се оптуженима не може судити по § 120. к. зак. нити по коме другом закону, јер је предвиђено да се у нашем казн. зак. или у закону о Пороти криминалисте овакав поступак поротника. Све што се у конкретном случају могло и требало да учини, то је: да се оптуженици по сили § 328. кр. с. пост. осуде на плаћање свију трошкова око извињања, и права је погрешка, што их суд на ово плаћање није осудио.

И тако, ако се у нашем правосуђу и даље задржи установа Поротног Суда, онда би ову законску празнину требало попунити и прописати осетну казну за овакве неисправне поротнике.¹⁾

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

КАД ИМАЊЕ, ПРОДАТО ЈАВНОМ ЛИЦИТАЦИЈОМ, ПРЕЛАЗИ У СОПСТВЕНОСТ КУПЧЕВУ?

Питање ово није ново. На против, оно је старо толико исто, колико и сам наш закон о поступку судском у грађанским парницама, јер се оно јавља иза сваке извршене продаје непокретне имовине у смислу §§ 479.—481. поменутог закона.

Расправа његова, у већини случајева, припадала је административним властима, и она је, у колико је бар нама познато, била разнолика до невероватности.

Тако, некад је признавано да је купац сопственик од дана саме продаје; некад од положене излицитиране цене, а некад, опет, тек од дана примљене тапије.

Ми немамо моментано при руци података, да утврдимо све те примере, јер их нијемо у своје време нотирали, али то нам, у осталом, није ни потребно, јер то није страна ни једном од полицијских чиновника ни пређашњих ни садашњих.

Да се ово питање овако разнолико расправља, узрок, наравно, лежи у томе, што оно самим законом није изрично регулисано, него је цењено с обзиром на законске прописе, који говоре о својини, и решавано према субјективним погледима на ово.

Далеко од амбиција, да ово питање решимо потпуно правилно, ми ћемо изнети овде само наше мишљење о њему, те ће то бар послужити као повод, да о њему кажу своју реч и компетентни људи, а да се њиме позабави и само законодавство.....

Да би се могло одговорити на постављено питање: кад купац постаје сопстве-

¹⁾ Види у овом погледу н. пр. §§ 56. и 96. закона о устројству судова за Царевину Немачку, где је прописана казна од 5 до 1000 марака, за шењене и поротнике «који на време не дођу или се на други начин од својих дужности извлаче».

ником имања, мора се прво одговорити на питање: кад престаје сопственост дотадашњег господара.

Ако би одговор на ово питање везали за одузимање имања по 466. б. гр. суд. поступка, онда би то била погрешка, јер се ту одузима само државина имања, а сопствеником остаје и даље дужник, са правом да и даље задужује то имање и обезбеђује нове повериоце.

Исто тако била би погрешка, кад би се имање везало за сам дан продаје, баш у свима случајевима, јер дотадашњи господар губи по продаји сопственост само тада, ако продаја постане снажном, и ако купац испуни услове из § 483. поменутог закона, — ако положи новац у року од шеснаест дана, од дана извршености продаје, односно све до на дан одређене друге продаје.

Према томе, дакле, дотадашњи господар престаје бити сопствеником онога дана, кад је продаја извршена, у свима случајевима кад је продаја извршеном постала, ма да се сви приходи са имања прибирају у корист повериоца све до дана, докле купац положи излицитирану суму.

Из овога опет, излази, да купац улази у господарство онога дана, кад положи излицитирану цену, јер је он са своје стране тада испунио све дужности, које је и по закону и по обвези имао да испуни, па да му се сопственост призна.

Наравно, да се овде одмах истиче питање: како се овакво гледиште може поклопити са прописима § 292.—298. грађанског закона и Височајшом Уредбом од 13. јула 1850. год. ВМ 1197., по којима је једини доказ о сопствениости тапија, о којој се говори и која се претпоставља и по § 489. грађ. суд. поступка.

Ми признајемо, да је по нашем грађанском закону тапија доказ о сопствениости, али одмах изјављујемо да она није и једини доказ.

Тако и судска пресуда, и поравнења, и уговори закључени и потврђени судом, доказ су о својини.

У овом случају, који ми третирамо, доказ о својини сачињавају протокол лицитације и признаница власти о примљеној лицитационој цени, јер су и то јавне исправе по § 187. грађ. суд. поступка, с обзиром на ову законску изузетност.

Оне се доцније замењују тапијом коју суд издаје, али се никако сопственост не може везати за дан њенога издања.

То се не би могло дозволити ни по томе, што би по спорости администрације право купца могло бити потиснуто у недоглед, а и по томе, што би се на тај начин дотадашњем господару признавало право сопствениости и после извршене продаје, а то би могло донети те незгодне последице, да се повериоци његови обезбеђују и после извршене продаје.

Ми смо напред поменули, да би приходи, који би се прибирали са продатог имања од дана извршене продаје до увођења купца у господарство, припали повериоцима дотадашњег сопственика, односно њему самом.

Поричући му, пак, право сопствениости после дана извршене продаје, ми изгледа, потиremo сами своје тврђење.

То, међутим, не стоји, јер и ако је правно нестало његове сопствености, тај приход не може припасти ни новоме купцу, јер, као што рекосмо, он у господарство улази тек по положеној цени, па одатле тек може и рачунати на користи са имања, а принос из оног међувремена припада и по обзирима правичности и по обзирима фактичког притежања и подношења трошкова дотадашњем сопственику, односно његовим обезбеђеним поверљивоцима.

Ако би се, понављамо, ма који други моменат везао за увођење купца у господарство, то нити би одговарало правичности нити природи саме ствари, а могло би, међутим, донети недогледне штетне последице било по купца, било по поверљивоце.

Дим. С. Калајџић.

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ.

(НАСТАВАК)

„д.) да је доказано да га је у злој намери извршио;

„ђ.) да је утврђено да је писмено направљено у форми јавне (званичне) исправе;

„е.) да за оптуженог Себастијана Боатела није доказано да је, било поклоном било обећањем, наговорио кривца или кривце да ово дело изврше;

„ж.) да за Евгена Штофела није доказано да је помагао ни присуствовао кривцу или кривцима, било у спремању или олакшању за извршење поменутог дела, било у самој радњи прављења лажне исправе;

„з.) да за Жана Франсоа Груара није доказано да је помагао ни присуствовао кривцу или кривцима, било у спремању или олакшању извршења поменутог дела, било у самој радњи прављења лажне исправе.

„На основу ове одлуке председник је, саобразно члану 424. казненог закона од трећег бримера, године четврте, решио да се именовани Себастијан Боател и Жан Франсоа Груар ослободе од сваке одговорности по овоме делу и наредио је чувару ереског суда да их одма пусти ако не одговарају за што год друго.“

На основу свега овога, пошто је саслушао комесара извршне власти и грађанина Деспре-а, поротника оптужених суд *пресуђује*, да се Франсоа Видок и Цезар Хербо казне са осам година робије, саобразно члану 44. други став, друге главе, другог дела, Казненог Закона, који гласи: „и ако је речена лажна исправа, казна ће бити осам година робије“; и *наређује*, саобразно чл. 28, прве главе, првог дела казненог закона, који гласи: „који би био осуђен на казну робије, усамљеничког затвора, или на казну која бешчасти или на казну затвора, за поново дело пре но што издржи казну биће претходно изведен на пијаци варошску, где је оптужна порота била сазвана, ту ће бити везан за један дилек на узвишци и остати изложен

народу за шест сати, ако је осуђен на робију или на усамљенички затвор; четири сата ако је осуђен на казну бешчасти, а два сата ако је осуђен на казну затвора за прљаво дело. Изнад његове главе на табли биће крупним словима исписано његово име и презиме, занимање, место становања, дело за које је кажњен и колико је осуђен“; и то чл. 445. казненог закона од 3. бримера године четврте, који гласи: „учиниће се (излагање) на једној од пијаца у општини где кривични суд држи седнице“, — да речени Франсоа Видок и Цезар Хербо буду изложени за шест сати на узвишењу, које ће бити за овај случај подигнуто на пијаци ове општине; *наређује* извршној власти да ову пресуду изврши.

Пресуђено и објављено у Дују, у седници кривичног суда округа Нордског, седмог нивоа пете године француске републике, једине и недељиве, где су судили грађани Деспре *председник*, Хавел. Рикет, Лепран, *судије* који су потписали концепт ове пресуде.

Јављамо и наређујемо свима извршитељима, којих се тиче, да речену пресуду изврше, а нашим или државним тужиоцима и тужиоцима код судова првога степена да о томе воде рачуна, а свима старешинама и чиновницима државних власти да их помогну у случају потребе.

У том циљу пресуду ову потписали су председник суда и писар.

Верно оргиналу.

Лепран писар. с. р.

На полеђини је записано: уведено у Дују 16. преријала, године тринаесте, лист 67., страна друга, рубрика друга.

Деман с. р.

Глава Седма

Изнурен рђавим поступањем у затвору у Дују и без наде да могу побећи, јер су ме, од како сам осуђен, веома строго чували, пазио сам да не учиним штогод што би ме овде задржало још који месец, а да у овоме истрајем бодрила ме је вест да ће осуђеници бити одмах упућени у Бисетр а одатле, скупљени у општи спровод, да ће бити спроведени у казни завод у Бресту. Не треба да помињем да сам ја већ мислио да се у путу спасем. Што се тиче жалбе на осуду увравали су ме да могу и из завода поднети жалбу за помиловање, које има исто дејство, али како смо остали у Дују још неколико месеци кајао сам се много што се писам жалио Касаџији.

Наредба за спровод најзад дође и што ће се тешко веровати за људе који полазе на робију, би примљена са радошћу; толико је било додијало кићење апсације, Марина. Наш нови положај није био ништа бољи: судски чиновник Хиртрел, који нас је, не знам зашто, пратио, био је направио окове по неком новом моделу и сваки од нас имађаше о куку по једно ђуле од седам и по кила, а у исто време били смо повезани гвозденим ланцем све два и два, а поред тога чували су нас најревносније. Било је дакле немогућно и помислити да се

штогод лукавством покуша; једино насилно ако би се што могло учинити. Ја то предложим; моји другови, којих је било четрнаест пристах и уговорисмо да се плаз изврши у пролазу кроз компјенску шуму. Тестерицама, које је увек у себи носио. Деспосе исече за три дана паша гвожђа, која намазасмо неком смолом те чувар не могаху приметити трагове стругања.

Уђосмо у шуму; на дати знак поскидасмо окове и поскакасмо с кола на којима смо били натоварени и пожуримо у шуму, али пет жандарма и осам драгона¹⁾, који су нас сироводили, појуре за нама са сабљама у руци. Ми се склонисмо тада иза дрвета; наоружани камењем које су били навукли за оправку друма и са неколико пушака што их у оној општој забуди дограбисмо. Војници застадоше за један час, али добро наоружани, добро заклоњени почеше дејствовати: од првог пуцања двојица наши падоше мртви, петорицу тешко ранише, а остаци попадаше на колена молећи за милост. Требали смо се сад вратити, и ја и Деспосе, који смо се још држали попесмо се на кола, а Хиртра, који је за све време побуне стајао на пристојном растојању, приђе једном несрећнику, који се без сумње није журио много, и наби му сабљу у месо. Толика суровост нас згади; осуђеници који се још не беху попели на кола зграбише камење и да не беше драгона Хиртл би свршио. Драгони нам викнуше да ћемо сви изгинути, а то је толико било очевидно да смо одмах положили оружје, то јест, камење. Овај нас је догађај сачувао од даљег Хиртреловог мучења, јер нам је он одсад прилазио зазирући.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I

Суд општине конаревске, у срезу жичком, актом својим Бр. 1329 пита:

„У члану 126. закона о непосредном порезу предвиђено је: да распоређени и казни порез и прирез застаревају за пет година.“

Чланом 123. став I. истог закона, овлашћен је Господин Министар Финансија, да може дотичне суме порезе расходовати као пропале у пореским књигама, услед отумаралости, застарелости и т. д.

Но Жичко Пореско Одељење, налази ослонаца у II-ом одељку пом. чл. 123., да не може бити расходовања услед застарелости никако, већ само услед утврђене немаштине.

С тога је част суду учтиво умолити уредништво, за обавештење:

1). Да ли има места расходовању застареле порезе, према напред наведеном законском пропису, без обзира на став II. члана 123.-ег или не? и

¹⁾ Војник — коњаник: Пр.

2) Ако пак има места расходовању онда којој би се власти за то требало обратити, кад Пореско Одељење неће тај предлог суда да прихвати, а овако застареле порезе има много у овој општини?!

На ово питање одговарамо:

Застарелост пореза о којој говори члан 126. закона о непосредном порезу, установљена је у јавном интересу, на име да би се знало: докле држава има права да тражи од својих држављана порез, и обрнуто, докле су они у обвези према њој.

Према овоме, застарелост није везана за изјаву пореског дужника, као што је нпр. случај у грађанским споровима, него се порез не сме наплаћивати чим је протеко онај рок, који је поменутом законском одредбом предвиђен.

И, ако би власти вршиле наплату застарелог пореза егзекуцијом, оне би одговарале за повреду права дотичног лица.

Према томе, чим су извесне пореске суме застариле, оне се пеће наплаћивати, него ће се предложити за расходовање.

У општинама, које врше наплату пореза, и код којих су распореди бр. 2. предлог за расходовање чине оне саме преко Пореских Одељења.

Ако Пореска Одељења не би прихватила овај предлог, било из погрешног разумевања закона, било из којих му драго узрока, општинским судовима не може се одрећи право, да тај случај саопште Пореској Управи, као надзорној власти над Пореским Одељењима, и она ће упутити одељења на законску дужност.

Члан 123. закона о порезу, није ни у каквом сукобу са чл. 126, јер се други став чл. 123. односи само на суме расходоване услед отумаралости и немаштине, а не и застареле суме.

Тамо се, на име, даје овлашћење, да се и после расходовања може наплатити порез од онога чије се имовно стање побољшало, или онога који је после отумаралости пронађен, наравно, опет само тада ако порез није застарео.

Тако се само има разумети значај става другог чл. 123. а никако друкчије.

II.

Суд општине метковићке, актом својим Бр. 1416, пита:

„Један грађанин из ове општине осуђен је 20 година робије за убиство своје матере. Од ове осуде издржао је 9 година и 6 месеци, помилован 4 године, па по том пуштен са осуде својој кући условно у слободу, и овај осуђеник у слободи код своје куће има да издржи 6 година и 6 месеци.

Суд моли за објашњење: подлежи ли овај грађанин плаћању пореза на личност у 6 динара за ово време док је у слободи, или не, пошто је он пунолетан а није прешо 60 година?!

На ово питање одговарамо:

По члану 74. тачке Ѓ, закона о непосредном порезу, ослобођавају се од плаћања пореза на личност судски осуђеници на затвор, заточење или робију, за све време одржања тих осуда ако је оно дуже од године дана.

Како се условни отпуст не може изједначити са издрженом или опроштеном казном, јер се лице, које је на условном

отпусту увек може вратити у казни завод кад наступе узроци које предвиђају чл. IV и V. закона о условном отпштању криваца из казних завода, то и условно пуштени осуђеници задржавају и даље положај осуђеника, о којима говори чл. 74. зак. о порезу.

Према томе, условно отпуштене осуђенике не треба задуживати порезом на личност у 6 динара, о коме се говори у првој половини чл. 72, а треба их задуживати порезом 5%, ако имају имања или какав други порески објекат.

III

Суд општине проштиничке, актом својим Бр. 867 пита:

„Суд и одбор по чл. 86. тачка 3 закон о општинама, решењем својим од 18 јануара 1910 год. Бр. 45, уступио је, на јавној лицијацији, под једно-годишњи закуп општинско непокретно имање једном грађанину из ове општине.

Суд општински више пута тражио је од закупца аренду, на леп начин, али он није хтео до данас да плати. Закупац нема ништа од живе стоке ни покретности, само има пет дана ораће земље на уживање.

Да не би општина изгубила излицитирану суму новаца моли се уредништво за објашњење: по ком се законском пропису може наплата извршити од закупца?!

На ово питање одговарамо:

Ако арендатор неће да плати уговорену суму на леп начин, онда нека општински пуномоћник подигне тужбу код надлежног суда, према вредности спора, па ће он осудити арендатора на плаћање.

За обезбеду неплаћене суме, пуномоћник може тражити забрану на прибрани род, како са имања које је издато под закуп, тако и са оног што је арендаторова својина.

У осталом ни суд ни одбор нису смели одобрити закуп а да претходно не обезбеде његову наплату, било плаћањем тромесечне кирије у напред, било сигурним јемством од стране закупца.

Да је то учињено у своје време, сада се не би ни чинило ово питање.

Ако се уговорена сума не би никако могла наплатити од закупца, општински пуномоћник има права да тужи одговорне органе за штету, јер су они били дужни да обезбеде наплату уговорене суме (т. 3 4 и 15 уредбе од 23. марта 1840 године. В.М. 221—288).

Кад нису сами осећали потребу да изврше једну дужност према интересима општинским, треба их на то нагнати овим путем.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Одлука опште седнице Касационог Суда од 4. априла 1911. г. № 4028.

Реферат чувара шума потпун је доказ по чл. 133. зак. о шумама и ако он приликом састављања истог није био заклет на дужност, само ако је он на исту заклет пре доношења пресуде.

Првостеп. суду за окр. београдски био је оптужен Љ. П. из Рушња за три дела

горосече, учињене у шуми села Рушња. Оптужени није признао извршење ових дела, и суд га је ослободио казне као невинина пресудом својом од 12. јануара 1911. г. № 1317, налазећи да реферати чувара шума не могу бити доказ за кривице оптуженога по чл. 133. зак. о шумама, зато, што је уверењем суда општине рушањске од 31. децембра 1910. № 1796. утврђено, да тај чувар шума у времену извршења дела и поднашања реферата није био заклет на своју дужност.

По жалби државног тужиоца Касациони Суд примедбама свога III одељења од 10. фебруара 1911. год. поништио је помен. пресуду са речима: „Када се из уверења суда општине рушањске од 31. децембра 1910. г. № 1796, види, да је чувар шума општине рушањске, који је реферате по овим делима горосече поднео, заклет на дужност 7. маја 1909. год., онда је суд погрешно узео, да ови протоколи чувареви немају доказну вредност с тога, што чувар шума, који их је потписао, није био заклет у времену, када су сачињени, већ је ове исправе требао да цени с обзиром на ту околност, да је чувар шума ипак заклет пре него је ожалбена пресуда донета и да су они тада имали и тај услов, који се за њихову доказну вредност по закону тражи (чл. 24. у вези чл. 133. зак. о шумама).

Првостепени Суд није усвојио ове примедбе, већ је дао противразлоге, наводећи: да остаје при својој пресуди како са разлога у њој изнетих, тако и с тога: што налази, да примедбе Касационог Суда да заклетва чувара шума учињена после реферата, а пре но што је пресуда изречена, има повратну силу, и да њиховим рефератима датим пре положене заклетве даје доказну вредност по чл. 24. и 133. зак. о шумама не могу опстати са разлога:

1. што се по општем принципу изложеном у § 234. крив. суд. пост. тражи за важност исправе, да је издата од заклетог чиновника за издавање таквих исправа законопозваног, дакле тражи се да је онај који је позван да издаје законе исправе претходно на дужност заклет, а не да се важност тих исправа може допуњавати накнадном заклетвом.

Према овоме, кад је закон о шумама у чл. 133. дао чуварима шума право да могу правити реферате о нађеној горосечи и лицима, која као учиниоце означава, па да ти реферати као исправе могу бити пуноважни докази да је извесно лице учинилац извесног дела по пропису § 234. крив. суд. пост. онда је неопходно потребно да је чувар шума у времену прављења тога реферата имао све услове који су му законом прописани, те да се као такав сматрати може. Кад то стоји и кад је чл. 24. зак. о шумама изрично наређено да чувари државних, општинских, сеоских и манастирских шума при ступању у службу полажу заклетву, онда они нису чувари шума у смислу закона о шумама све докле не положе заклетву, и по томе њихове сведоџбе било писмене или усмене имају важност сведоџбе обичних сведока, чија се доказна вредност има ценити по прописима кривич. судског поступка.

Касациони Суд у својој општој седници од 4. априла 1911. г. № 4028. усвојио је примедбе свога одељења а противразлоге Првостепеног Суда одбацио.

Одлука опште седнице Касационог Суда од 28. фебруара 1911. г. № 2826.

Начелник ср. власотинач. оптужио је 1. фебруара 1911. год. Првостеп. лесковач. суду С. Б. и још четрнајесторицу општин. часника за то, што су као општински часници општине црно-травске саставили лажан регрутни списак за 1904. год. оних младића рођених у 1883. год., а који су према прописима закона о уређењу војске регрутовани у 1904. год. а на име: што су регруту В. С. Ц. онд. а у податцима о задружном стању његове задруге за његовог брата Ц. ставили да има испод 16 година, док је на против он тада на дан регрутовања имао по гласу извода рођења 18 година 3 месеца и 13 дана, и што су регруту В. Б. Н. онд. уписали у регрутни списак лажне податке о годинама старости за његовог задружног брата В., да је имао испод 16 год. на дан регрутовања, док је на против он приликом регрутовања у 19 ој год. имао 19 година и 2 месеца и 16 дана, па је тражио да се казне за дело из § 149. крив. законика.

Првостепени лесковач. Суд је нашао, да у горњој радњи оптужених стоји дело кажњиво по § 111. крив. законика, и решењем својим од 3. фебруара 1911. г. ставио их је за исто под суд и у притвор.

По жалби бранилаца оптужених, Касациони Суд, примедбама својим од 16. фебруара 1911. г., поништио је помен. решење са разлога:

»По чл. 28. и 29. правила о регрутовању младића за стални кадар, регрутної комисији стављено је у дужност, да свој рад, за који је надлежна по закону и овим правилима, не заснива само на оним податцима у регрутном списку, које би општинска власт показала у смислу чл. 11. и 14. ових правила, већ да те податке увек провери и попуни из оних истих извора, из којих их и општинска власт прпе, а то је из књига рођених и умрлих и из пописне књиге.

Према овоме, кад регрутна комисија свој рад заснива на податцима које сама прикупи, онда се рад општинске власти у овоме погледу при прављењу регрутног списка појављује као спомоћан и претходан раду комисије, као власти која има ове податке да утврди и озваничи и на основу њих да даље поступи.

Кад дакле то стоји, да они податци у регрутном списку, које је општинска власт показала, а који су инкриминовани, нису пуноважни кад су само од општинске власти потврђени већ кад их и комисија потврди, онда је суд погрешно узео, да у радњи оптужених, што су податке у овоме списку неверно изнели, може постојати представљено дело из § 111. казног законика. Не може ово дело постојати зато, што се по поменутом законском пропису тражи, између осталог, да дотична исправа има закон-

ске и доказне вредности о ономе факту који се њоме утврђује, а такву вредност немају инкриминовани податци у поменутом смислу кад их само општинска власт утврди. Да таква исправа заиста мора имати овакву снагу јасно се види из последњег одељка § 147. казног законика, у коме се каже, да се под исправом разуме такво писмено, које служи за доказ права и правних одношења, а такве исправе јесу по закону само оне, које би биле издате од власти једино надлежне зато.

Ну, како дужност општинске власти да тачно наложи потребне податке у регрутном списку, ипак представља извештај спомоћан рад раду комисијском, који јој је законом у дужност стављен, и како су оптужени као представници ове власти неверно представили потребне податке о задружном стању регрутованих младића В. С. и Б. Н. у томе списку, а међутим ови податци има комисији да послужим као основица за даљи рад, онда је суд дужан да оцени, да ли у изложеној њиховој радњи не стоји друго које казнимо дело, а нарочито оно из § 133. тач. 16. казног законика.

Лесковачки Првостепени Суд није примио ове примедбе Касационог Суда, већ је дао следеће противразлоге:

»Пре свега правило о регрутовању младића за стални кадар од 24. марта 1900. год. ФББр. 5140 и данас важи као што тврди Министарство војно у акту Бр. 6198.

По чл. 4. истих правила регрутовање се врши на основу *регрутног списка*, који је саставила општинска власт са општинским одбором, а који је она засновала на: изводу свештеничком из књига за уписивање рођених, пописној књизи и на *сопственом сазнању*.

По томе кривично су одговорни:

1. Свештеник, ако није из књиге за уписивање рођених извео све младиће, рођене у години из које се регрутују, или ако је ставио неистините податке о њима у списку, који је општинској власти поднео.

2. Председник општине, кметови и сви одборници, који су регрутни списак потписали, ако нису у њему уписани сви младићи из списка свештеничког, и из пописне књиге, и ако су коме младићу стављени неверно податци, који на рок службе регрута утичу.

По чл. 11. истих правила, регрутни списак од 1. до 19. закључно попуњава општинска власт; од 20. до 29. закључно, *регрутна комисија*; а од 27. до 30. пуковска окружна команда. Чл. 15. истих правила наређује, да општинска власт сазива цео општински одбор и заједно с њим приступа попуњавању регрутног списка. А у чл. 16. за рубрику *имена задругара* нарочито се вели: *попуњавање ове рубрике врло је важно* и с тога ваља добро пазити да у њу не уђе неко, који не припада задрузи, или да се из ње неко не изостави.

По чл. 28. истих правила, прописан је начин како регрутна комисија контролише тај регрутни списак, јер прво прегледа књигу за уписивање рођених а за тим

пописну књигу да ли је и она исправна. И кад то сврши, онда по чл. 29. пита прозваног младића — регрута и *све општинске часнике позване* по чл. 8. истих правила *»је ли све као што треба састављено?»* и кад добије потврдан одговор приступа даље раду. *»Што год се том приликом утврди за нетачно, непотпуно или погрешно, исправља се и допуњује руком ађутантовом»*.

Кад се добро промотре изложена правила, онда лесковачки Првостепени Суд налази, да није рад општинске власти као спомоћан без вредности докле га и регрутна комисија не провери. Регрутна комисија по тим правилима проверава да ли су у регрутни списак ушли сви младићи, који се имају те године регрутовати; да се ко год не изостави а остале рубрике попуњава цео општински суд са целим одбором, поред књига још и по *сопственом сазнању*, о дотичном регруту.

Баш зато се и тражи да општински суд, са одбором, провери и све податке у регрутном списку, па да то чак и пред регрутном комисијом потврди и *по свом личном сазнању*, јер иначе ако би се само радило на основу књига рођених, умрлих и пописних, онда не би ни потребно било *позивање целог општинског суда и одбора* те да и *по своме сопственом сазнању* потврде те податке исписане у регрутном списку.

Регрутна комисија нема шта регрутни списак да потврђује, као што Касациони Суд у својим примедбама наводи, када и усмено пред њом сва потребна лица потврде, да су податци у списку тачно обележени. Комисија у регрутном списку само попуњава шест рубрика, као што тврди чл. 11. а усмено испитује да ли су подаци исправни или не, што се најбоље види из чл. 31. регрутних правила.

Према томе регрутна комисија не може проверавати регрутни списак *»из истих извора из којих их општинска власт прпе»*, као што примедбе гласе, јер регрутної комисији очевидно оскудева лично *сопствено сазнање* које се несумњиво тражи по поменутом чл. 4. регрутних правила од стране општинских часника.

Према изложеном, инкриминисани регрутни списак, о коме је у овим актима реч, потпуно је пуноважан и исправан, јер је регрутна комисија све урадила што јој чл. 11. прописује, а тако исто и што усмено има да уради по чл. 28. и 29. истих правила, јер се противно не утврђује.

Овај овако састављени и пуноважни регрутни списак, *учинио је и своје дејство*, јер су због њена два младића В. Ц. и Б. Н. одслужили скраћен рок од 6 месеци у место да служе пун рок од две године.

Најзад, баш и кад би се узело, као што Касациони Суд наводи, да регрутни списак не вреди, докле га комисија и не потврди, ипак то не значи да до општинских часника нема кривица, и ако је несумњиво утврђено да су га лажно начинили, већ се, због тога што је и комисија потврдила лажност података у списку кривична одговорност може распрострајети на дотичног свештеника и чланове регрутне комисије. Кривица је лична. Кри-

вица једног не може ослободити кривице другог, већ свако за своја дела има да одговара.

По мишљењу лесковачког Првостепеног Суда са наведених разлога, регрутни списак приложен актима пуноважна је исправа и као такав може у себи садржати и дело фалсификата, па и садржи. И по нашем § 147. кривич. законика, а и по теорији, исправа у кривичном правном смислу, јесте сваки предмет, који је направљен у намери да својом садржином докаже једну правно важно чињеницу.

Код јавних исправа, закон придаје већ самој форми извесан правни значај, без обзира толико на саму садржину, јер се тиче једног елемента правног поретка, код кога посебна права уступају, те и с обзиром на ово чисто теориско разлагање, овде може постојати дело фалсификата као што је и суд узео.

Пренамене и лажно прављење, једино су две форме којима се врши фалсификовање исправа. Овде је случај лажног прављења.

За фалсификат тражи се:

- I. Промена истине у писмену, а по једном од начина предвиђених законом.
- II. Штета или могућност штете, која произилази из те промене и
- III. Намера да се шкоди, т. ј. намера да се прибави себи или прибави другоме једно незаконито добро.

Први елемент, промена истине, има четири услова:

1. Промену истине;
2. У једном писмену;
3. Промену, која се односи на факта, које писмено има за циљ да констатује; и
4. Да је учињена под погодбама означеним у закону.

Код другог елемента, штете или користи, треба имати у виду:

1. Није потребно, да промена истине која се обележава као фалсификат буде намењена за прибављање једног новчаног добра. Довољно је да се том променом имао циљ, да се прибави једно добро „недопуштено“, „незаконито“, ма какво: новчано или морално.

2. Није потребно, да се са лажношћу, фалсификатом имала намера да се прибави незаконита добит самом себи, довољно је: да се је имала намера да се прибави, тако незаконито добро, и другима, без обзира и на лични интерес онога, који фалсификат гради, и најзад

3. Смисао кривице не зависи од евентуалног резултата фалсификата. Тај смисао треба да се суди по намери онога који га је учинио у моменту кад је мењао истину. Може бити да се жељени циљ не постигне, али то је индиферентно за оцену постојања самога фалсификата; гледа се на то шта је учинилац хтео са тим да постигне без обзира на то шта је и постигао.

Код трећег елемента, намере да се шкоди или користи треба узети у оцену следеће:

1. Штета се може само састојати у повреди једног права;

2. Са свим је свеједно да ли се то тиче права приватног или социјалног;

3. Ако се тиче права приватног, не мари да ли је повређено право новчано или морално и

4. У сваком случају, није неопходно да штета буде неизбежна последица промене истине; довољно је евентуална штета.

Сви ови услови траже се и по нашем кривичном закону за појам фалсификата а и по теорији (види Ценића стр. 505; Листа (превод) стр. 618; Бернера стр. 226; Garraud-Fraité III. p. 502).

И у овоме случају сви потребни услови за појам фалсификата испуњени су, јер су у регрутном списку по начину који је прописан регрутним правилима, неверно представљени извесни подаци, којим су се користила два регрута В. и Б., а повредило једно право државе, да их може узети у војску за 2 године.

Намера, да су оптужени часници хтели да помогну овој двојници регрута види се и из самога писмена, а и начина на који је оно грађено, јер су сви часници и пред регрутном комисијом морали потврдити да су сви подаци у регрутном списку истинити и ако у ствари не стоје.

Лесковачки Првостепени Суд налази да овде ни у ком случају не може постојати дело из тач. 16. § 133. казненог зак., као што Касац. Суд у својим примедбама наводи, јер се тај параграф, искључиво односи на чиновнике, а по § 1. зак. о чиновницима грађанског реда чиновници су само они који се указом постављају, а познато је да се општински часници, по закону о општинама бирају.

Да се § 133. казненог зак. односи искључиво на чиновнике (указне) види се јасно из § 132. крив. зак. у коме се изриком каже: „казниће се оном казном која је за досада изложена дела прописана за чиновнике..... општински председници, кметови, писари, општински одборници..... и т. д.“. Према томе, када § 133. долази после § 132. онда се он никако не може односити на општинске службенике већ искључиво на чиновнике.

И сва наша досадања јуриспруденција о овоме § 133. била је у том смислу.

Општа седница Касац. Суда у својој седници од 28. фебруара 1911. г. усвојила је примедбе свога I одељења, а противразлоге лесковач. Првостеп. Суда одбацила.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Петар Плачић, из Теочина, среза таковског, округа рудничког, стар 26 год., висок, плав, добро развијен, малих бркова, шиласте браде, у оделу сукненом, који је одговарао за више кривичних дела, побегао је испред спрово-

водника 3. тек. месеца приликом спровода за Г. Милановац.

Депеша начелника среза таковског Бр. 8149.

Јеврем Поповић, из Врбе, среза жичког, округа чачанског, стар 48 год., стаса средњег, косе црне, образа округлих, чепа малог, обрва и бркова смеђих, очију плавих, 18. пр. месеца покрао је свога газду Ристу Илића, механицију из Гроцке, и побегао.

Акт начелника среза гочанског Бр. 10680.

Симеон Павловић, родом из Витине, у Турској, убио је 29. прошлог месеца свога брата Арсу, и побегао. Стар је 35 год., средњег стаса, црномањаст, великих, црних бркова.

Депеша начелника ср. лесковачког Бр. 25599.

Јанко Вукановић, из Мачје Стене, среза прокупачког, бив. деловођа општине Ђакуске, у срезу прокупачком, одговара за фалсификат. Јанко — који је у бегству — има 25 год., омален је, сув, црномањаст, широког лица, косе и очију црних, бркова танких и црних.

Акт начелника среза добричког Бр. 8624.

Драгутин Ђурђевић — „Календарац“, — родом из Вел. Крчмара, одговара код начелника среза лепеничког, за дело утаје. Драгутин је у бегству, има 47 год. стаса је средњег и танког, у опште је смеђ, мало је наглув.

Акт начелника среза лепеничког Бр. 18762.

Зафир Пипарка, надничар, из Текије, стар 40 год., омален, црномањаст, у лицу црн, има да издржи 142 дана затвора због кријумчарења, али је благовремено побегао, и сада се не зна где је.

Депеша начелника среза кључког Бр. 4770.

Живан Марковић, из Клања, решењем начелника среза голубачког, стављен је под кривичну истрагу и у притвор због више кривичних дела, али је пре саопштеног му решења побегао.

Депеша начелника ср. голубачког. Бр. 6697.

Тодор Стојановић, служитељ крагујевачке окружне болнице, проневерно је 3. тек. месеца 190 дин. економу болнице и побегао. Тодор је стар 45 год., раста високог, у лицу смеђ, очију плавих. Од одећа има: плаву блузу од сегелуха, панталоне од војничке чохе и војничке докуле на погама.

Акт начелства окр. крагујевачког Бр. 17168.

Богосав Богдановић, калфа абаџијски, родом из Кормана, среза александарског, украо је Анки Милосављевић, из Крагујевца — код које је био у стану — један златан сат и прстен. и побегао. Богосав је стар 21 год., у лицу црномањаст, косе и очију црних, лица широког, раста средњег, у опште добро развијен.

Акт начелства окр. крагујевачког Бр. 17468.

Милан Стаменчић, радник, из Граслице, покрао је 7. тек. месеца свога друга Стојана Арсенијевића, и побегао. Милан има 20 год., средњег је раста, црномањаст, добро развијен. Депеша начелства окр. моравског Бр. 10105.

Сава Петровић, из Кушијева, среза моравског, округа пожаревачког, 2. тек. месеца покрао је свога газду Саву Милосављевића, абаџију, из Свидајнца, и побегао. Стар је 19 год., носав, плав.

Депеша начелника ср. ресавског Бр. 15796.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

У данашњем друштву све се специјализира. Нико више не верује да један човек може све знати, нити ко има толико самопоуздања, да се лађа свију послова.

Ова стручна подела захватила је све гране друштвеног живота, па није чудо, што је она већ уочена и у криминалогији.

И тамо је све подељено на струке.

Разбојник не иде да сече кесе; варалице што пазаре адићаре не иду даље од јувелирских радња; они што извлаче новчанике из џепова по ваљарима, саборима и другим гулгулама неће да краду стоку; коњокрадице неће у разбојништва; они што продају машине за прављење банака не ускачу у авије и станове да краду ствари; а они, којима је омиљена крађа скидање веша са конопаца тешко да се лађају другог посла.

Ови последњи до скоро су били везани само за Београд, јер је он, као многољуднији, био веома повољно поље њиховог делања, а нарочито још и по томе, што је покрађу било лако учинити.

Од неког времена они се јављају и по унутрашњости, нарочито по већим варошима.

Један од њихових изразитијих преставника пао је ово дана у руке пожаревачкој полицији.

То је **Милош Ранковић**, родом из Жаркова у округу београдском.

Он је извршио безброј крађа веша по Пожаревцу, нешто ноћу а нешто у сред бела дана.

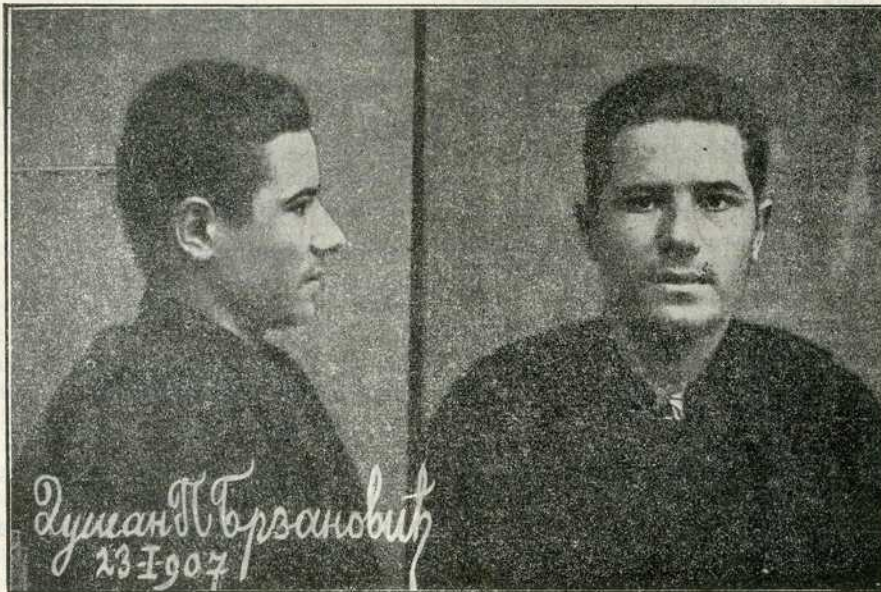
И ко зна докле би пожаревачки грађани били изненађивани његовом љубазношћу, да случај и овога пута није показао, колико неко може бити далеко од успеха, кад бан мисли да је своју намеру привео крају.

Ваљало је покрађу уновчити, и њему се учини zgodно да покрађу понуди једном пожаревачком Циганину.

За његову несрећу овај је био општински служитељ, те тако Милош место очекиваних пара улету у апсану.

Душан П. Брзаковић, коцкар, из Крушевца, чију слику износимо, побегао је испред спроводника, приликом спровођења у пожаревачки казнени завод.

Душан је стар 23 године, средњег раста, обичне развијености, очију граорастих, косе и бркова смеђих, малих.

Од особених знакова има белегу од опекотине, у величини петпарца, на десној руци за 3 см. изнад корена шаке.

Осуђиван је раније за крађу и фалсификат. Делеша пожарев. Казн. Завода Бр. 2417.

Препоручује се полицијским и општинским властима, да за овим побеглим лицима учине најживљу потеру, и у случају проналаска стражарно их упуте властима које су потернице издале, с позивом на означене бројеве акта или делеше.

Т Р А Ж Е С Е

Јулијана, кћи Тодора Станковића, железничког радника, из Ниша, отишла је од својих родитеља 28. прошлог месеца, и до сада се није могла пронаћи. Стара је 15 год., омалена, у лицу округла, примањаста, црних очију и широких зуба.

Акт начелства округа нишког Бр. 18774.

Сретен, Костадина Николића, из Лозовика, још пре месец и по дана, отишао је од свог газде Аксентија Лазвића, бакалина, из Смедерева, и до данас се о њему није ништа могло сазнати. Сретен је стар 16 год., средњег је раста, глават, у лицу пуп, очију смеђих.

Делеша начелства окр. смедеревског Бр. 9108.

Предраг Милутиновић, бив. браварски шегрт, из Београда, отишао је од куће 25. прошлог месеца, у намери да себи тражи службу, па се ни до данас није вратио. Стар је 16 год., повисок, примањаст, косе и очију црних, лица округла.

Акт Управе града Београда Бр. 27201.

Милосава, сина Васе Вукотића, из Раствовнице, нестало је 26. пр. месеца. Он је стар 15. до 16 год., стага средњег, у лицу плав, очију црних и великих, косе смеђе; на глави, више уха има белегу од изгоретине.

Акт начелника ср. добричког Бр. 9385.

Живадин, син Радована Николића, из Вел. Крсне, отумарао је од куће, и до сада се није могао пронаћи. Стар је 14 год., раста омаленог, у опште је смеђ.

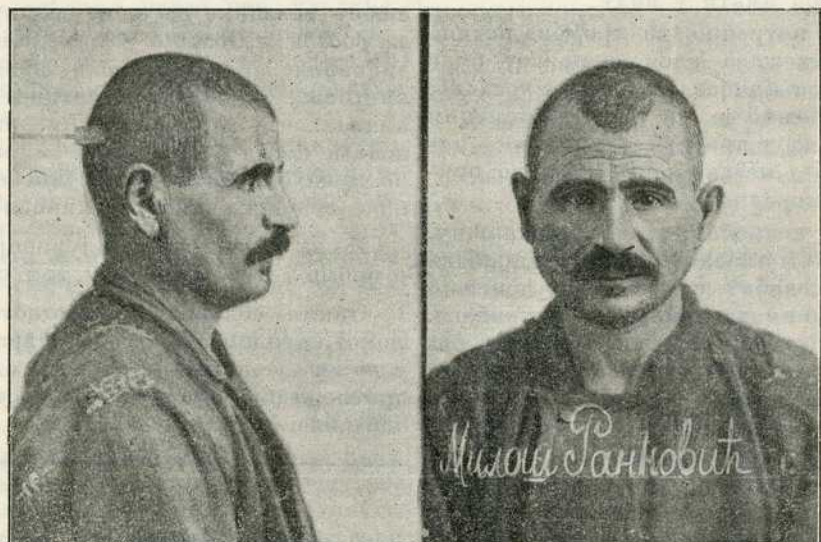
Делеша начелника среза јасеничког, окр. смедеревског Бр. 16516.

К Р А Ћ Е С Т О Ј Е

Андрј Васићу, из Глоговца, ноћу између 6. и 7. овог месеца, украдене су две краве: једна жута, угојена, матора 6 год., а друга шарена, матора 3 год.

Делеша начелника среза деспотовачког Бр. 12969.

Добривоју Томићу, земљодецу, из Степојевца, среза посавског, округа београдског, украдене су, ноћу између 3. и 4. овог месеца,

две кобиле и један коњ. Једна је кобила матора 10 год., длаке алатасте, лисаста, са жигом «в. к.», а друга је длаке врране, са белегом од седла на левој плећи и жигом «О», матора такође 10 год. Коњ је матор 2½ год., длаке доратасте, цветаст, без икаквог жига.

Делеша начелника ср. посавског Бр. 10.843.

У осталом то је редовна судбина свију оних, који ноћу странпутицом.

Како се не сме претпоставити, да ће пожаревачке апсане из основа изменити навике и склоности Милошеве то му износимо слику, како би га се свет чувао, а и због тога да би се они које је оштетио, пријавили власти.

Он је и раније два пут осуђиван за покушај убиства.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS